

**ВІДНОВЛЕННЯ НАПРЯМКУ БДЖІЛЬНИЦТВА В ХАРКІВСЬКОМУ
НАЦІОНАЛЬНОМУ ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА ІМ. ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

Шабля В.П., д.с.-г.н., професор, Сиромятников Ю.М., к.т.н., ст. викладач
*(Харківський національний технічний університет сільського
господарства ім. Петра Василенка)*

Обґрунтовано перспективність відновлення навчання студентів та слухачів за напрямом «Бджільництво» у ХНУТСГ ім. Петра Василенка із залученням знаних фахівців галузі, бджолярів-практиків, селекціонерів, виробників обладнання та інвентарю.

Бджільництво – це особлива галузь тваринництва, яка відрізняється від решти його напрямів низкою відмітних характеристик з огляду як на біологію й фізіологію бджіл, так і на технології виробництва й переробки продукції.

Багато українських вчених і практиків із захватом називають цю галузь поезією сільського господарства та раєм для єднання з природою, інші ж – твердять про перспективність та економічну доцільність бджільництва.

Мабуть мають рацію і ті й інші. Крім того, слід зазначити також великий спектр продуктів бджільництва, який дає змогу задовольнити специфічні потреби людей у здоровому харчуванні, медичних засобах, якісній і натуральній парфумерній та косметичній продукції тощо.

Мало того, бджоли запилюють сільськогосподарські та інші ентомофільні культури, забезпечуючи їх ефективно розмноження і високі врожаї. Все це є особливо актуальним у зв'язку з екологічністю бджільництва та його сприянням ефективнішому та дружньому до природи функціонуванню існуючих біоценозів.

Україна обґрунтовано пишається своїми досягненнями у бджільництві. І дійсно, перше місце в Європі та четверте у світі за валовим виробництвом меду можна вважати гарним приводом для оптимізму. Так, в нашій країні налічується 3,7 млн. бджолосімей, а виробництво товарного меду в становить порядку 70-75 тис. тон.

З огляду на це, перспективним є відновлення в Харківському національному технічному університеті сільського господарства ім. Петра Василенка напрямку бджільництва. Зокрема, нині в цьому навчальному закладі працює очолювана ректором ХНУТСГ, професором Олександром Нанкою ініціативна група науково-педагогічних працівників, які опікуються напрацюванням наукового та теоретичного підґрунтя, а також розбудовою матеріальної бази для навчання студентів і всіх бажаючих сучасним технологіям бджільництва.

Активну участь у цьому процесі приймають і представники бджолярської спільноти. Так, бджолярі-практики й селекціонери, виробники обладнання та інвентарю, спецодягу, ветпрепаратів та іншої продукції для бджіл активно відгукнулися на пропозицію разом створити в університеті сучасну базу для навчання бджолярів вищої кваліфікації.

Найбільший внесок у комплектування лабораторно-практичного модуля утримання та розведення бджіл забезпечують такі фірми як "Veenuck", "Vita", "ABB-100", ТОВ ЕМ Україна, АПФ "Меліса-93", ТОВ "Драгон-Флай", "Kennerbee Ukraine", швейна фабрика "ЖалоСтоп", виробничо-торгівельна компанія «Долина Меду» та інші.

Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка на сьогоднішній день має достатній потенціал викладачів спеціальних дисциплін за напрямом "Бджільництво".

Крім того, досягнуто домовленостей про співпрацю у налагодженні навчального процесу зі знайомими фахівцями галузі – В. Моїсеєнком, Г. Измайловим, В. Руденком, М. Миронінко, Н. Сенчук та іншими.

У результаті впровадження комплексу організаційних заходів планується відновлення навчання у ХНУТСГ студентів за напрямом «Бджільництво» на освітніх рівнях вищої освіти «Бакалавр» та «Магістр» у рамках спеціальності 204 – «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Разом з тим, ми працюємо над розробкою і впровадженням блоку бджільницького спрямування у переліку вибіркових дисциплін. Завдяки цьому студенти будь-якої спеціальності матимуть змогу освоїти технології ведення цієї галузі тваринництва і в подальшому застосовувати набуті знання у своїй діяльності.

У перспективі передбачається організація на базі лабораторно-практичного модуля й інших освітніх та науково-практичних заходів по бджільництву з використанням можливостей університету.

Виражаємо подяку всім небайдужим бджолярам та представникам галузі за підтримку та активну участь у розбудові нашої спільної справи. Сподіваємося, що її результатом стане підвищення рівня освіченості людей, які прагнуть займатися бджільництвом, та покращення технологічного й селекційного рівня цієї перспективної галузі в Україні.

Список літератури

1. Електронний ресурс: <http://faostat.fao.org/site/569/DesktopDefault.aspx?PageID=569#ancor>.
2. Васильківська Т.Ю., Лесніцька О.А. Сучасний стан бджільництва в Україні // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. - 2017. - Вип. 180. - С. 89-94. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtusg_2017_180_17.

Abstract

Restoring the direction of beekeeping in Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture.

V.Shablia, Yu.Syromyatnikov

The prospects of restoring of education of students and trainees in the field of "Beekeeping" in KhNTUA named after Petro Vasylenko with the involvement of well-known industry experts, beekeepers, breeders, manufacturers of equipment and inventory are substantiated.

УДК 631.22:628.8:636.4

ДОБРОБУТ ТВАРИН І ПРОМИСЛОВА ВІДГОДІВЛЯ СВИНЕЙ

Агунова Л. В., к.т.н., доцент,
Дульський Є. С., здобувач, Курносова К.С., здобувач
(Одеська національна академія харчових технологій)

Дотримання добробуту свиней при відгодівлі впливає на економічну ефективність виробництва.

Ключові слова: добробут тварин, відгодівля свиней, п'ять свобод

Усі культурні породи свиней, що утримуються на відгодівлі у сільськогосподарських підприємствах не втратили поведінкових особливостей свого спільного прашура – дикого кабана. Завдання виробників створити умови утримання і відгодівлі, що відповідають потребам тварин проявляти комплекс поведінкових інстинктів.

Ще у липні 1979 року Радою із захисту сільськогосподарських тварин Великобританії було сформульовано п'ять свобод, які мають бути задоволені для хорошого добробуту тварин [1]: свобода від спраги, голоду і недоїдання, свобода від дискомфорту, свобода від болю, поранення чи хвороби, свобода виявлення нормальної поведінки, свобода від страху і страждання.

Дотримання кожної із свобод в умовах промислової відгодівлі свиней позначається на економічній ефективності діяльності виробництва.

У 2020 році Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, в рамках імплементації вітчизняного законодавства вимогам законодавства ЄС опублікувало проект наказу Про затвердження Вимог до благополуччя сільськогосподарських тварин під час їх утримання [2]. Окремим додатком в цьому документі прописані Вимоги до благополуччя свиней. За прогнозами впливу прийняття даного наказу очікують покращення благополуччя тварин, зменшення їх захворюваності, а також зменшення поголів'я тварин через збільшення площі для безперешкодного пересування свиней. Крім того, очікується позитивний вплив у вигляді покращення громадського здоров'я, стану здоров'я населення або його окремих груп,